

STUDIEPLAN

Profesjonsstudiet i psykologi

360 studiepoeng

Stuedsted: Campus Tromsø

**Studieplanen er godkjent av Programstyret IPS
24.08.2015.**

**Vedtatt av styret ved Det helseviteskapelige
fakultet 23.09.2015.**

Innhold

1 Innledning	3
Navn på studieprogram	3
Oppnådd grad	3
Omfang og studiested	3
Oppbygging og opptakskrav	3
Søknadsfrist og opptak	3
Overordnet mål og innhold	3
Historikk	4
2 Mål for studiet	5
Overordnede mål med profesjonsutdanningen	5
Læringsutbytte	7
3 Organisering og struktur	8
Varighet og omfang	8
Utenlandsopphold	8
Pensum/faglitteratur	8
Emner, studiepoeng og struktur	9
Progresjon i studiet	12
Studiets relevans for arbeidsliv	12
4 Langsgående kurs og praksis	13
Emnene på profesjonsstudiet (etter årsstudiet) er fordelt slik	13
Metode og statistikk	13
Profesjonsforberedende emner	13
Praksis og praksisrelatert utdanning	14
5 Undervisnings-, lærings- og arbeidsformer	17
6 Eksamen og vurdering	19
Mål for vurdering	19
Vurderingsformer	19
Karaktersystem	20
Emneevaluering	20
Skikkethetsvurdering	20
7 Semestervis omtale av emner	21
Årsstudiet	21
1. semester	21
2. semester	22

3. semester	22
4. semester	23
5. semester	24
6. semester	24
7. semester	25
8. semester	25
9. semester	26
10. semester	26

1 Innledning	
Navn på studieprogram	Bokmål: Profesjonsstudiet i psykologi Nynorsk: Engelsk:
Oppnådd grad	Candidatus/candidata psychologiae (cand. psychol.).
Omfang og studiested	Cand. psychol.-studiet er normert til totalt 6 år (inkludert årsstudiet) og 360 studiepoeng. Det er et heltidsstudium, og studiested er Tromsø.
Oppbygging og opptakskrav	Første studieår, årsstudiet, er felles med bachelorstudiet i psykologi, og den spesifikke psykologutdanningen består av de fem etterfølgende studieårene, med studiestart hvert høstsemester. Årsstudiet (60 studiepoeng) er også opptaksgrunnlaget for den spesifikke psykologutdanningen i psykologi ved UiT.
Søknadsfrist og opptak	Søknadsfristen er 15. april (søknadskode 3019), og det tas opp 46 studenter fra årsstudiet pr. år til psykologutdanningen ved UiT Norges arktiske universitet.
Overordnet mål og innhold	Graden cand. psychol. gir rett til å søke autorisasjon som psykolog etter §48 i <i>Lov om helsepersonell m.v.</i> av 1999. Studiet skal sørge for at nyutdannede med cand. psychol.-graden har den nødvendige kompetanse, både i bredde og dybde, teoretisk og praktisk, for å kunne utøve psykologyrket på forsvarlig måte. Utdanningen er derfor i størst mulig grad forskningsbasert, men stiller også store krav til ferdighetsinnlæring, praksis og personlig utvikling som forberedelse til psykologrollen.

<p>Historikk</p>	<p>I 1972 foreslo et utvalg at psykologifaget skulle opprettes som del av et grunnfag i samfunnsvitenskap ved Universitetet i Tromsø, og at det skulle gis undervisning i psykologi på medisinstudiet og som videreutdanning for psykologer. Psykologifaget var altså fra starten av definert som et hjelpefag for samfunnsvitenskapelige og medisinske fag. I 1981 ble det etablert med en egen faggruppe ved Institutt for samfunnsvitenskap (ISV), men det forble ganske lite fram til langt ut på 1980-tallet. I 1985 hadde man grunnfag og mellomfag i psykologi, over 50 studenter og status som eksperimentelt fag, men bare tre fast vitenskapelig ansatte. Studenttallet økte raskt, og på slutten av 1980-tallet var det oppe i rundt 100.</p> <p>Den økte studenttilstrømningen ga bedre grunnlag for å gjenoppta den gamle planen om å få etablert en fullverdig profesjonsutdanning som førte til autorisasjon som psykolog. Et viktig argument var psykologmangelen i landsdelen. Arbeidet i Psykologiseksjonen bar frukter, og i 1987 ble det nedsatt en komité ved Universitetet som skulle vurdere grunnlaget for opprettelsen av et profesjonsstudium. I 1988 leverte komitéen en positiv innstilling.</p> <p>I januar 1991 kunne Universitetet i Tromsø ta imot det første kullet på 16 studenter til profesjonsstudiet i psykologi. Studiet var fra starten av praktisk/klinisk rettet, i tillegg til å være akademisk og forskningsbasert. Studentene fikk tidlig erfaring med praktisk psykologarbeid i ulike kontekster og institusjoner, noe som fremdeles er et varemerke for psykologutdanningen ved UiT Norges arktiske universitet.</p> <p>I 1998, i forbindelse med at Institutt for samfunnsvitenskap fikk status som fakultet, ble Psykologiseksjonen til Institutt for psykologi (IPS). I 2008 ble så IPS en del av Det helsevitenskapelige fakultet. Dette var på mange vis en naturlig utvikling ettersom profesjonsstudiet i psykologi i stadig større grad hadde fått utforming som en helseprofesjonsutdanning istedenfor en samfunnsvitenskapelig utdanning. Målet med dagens psykologutdanning er å gi studentene en innføring i hele bredden av psykologifaget, både som en forskningsdisiplin og som et anvendt/klinisk fag.</p> <p>IPS tilbyr i dag en bred utdanning i psykologi på mange nivå. Det finnes fire ulike studieprogram: (1) Årsstudiet, hvor det gis en bred innføring i psykologi som bl.a. er opptaksgrunnlaget for selve psykologutdanningen; (2) bachelorprogrammet, som er et treårig utdanningsløp (med årsstudiet som første studieår); (3) masterprogrammet, som er en toårig påbygging til bachelorprogrammet; og (4) psykologutdanningen, som er et 5-årig utdanningsløp etter årsstudiet, og som etter søknad gir grunnlag for autorisasjon som psykolog. I tillegg tilbyr Det helsevitenskapelige fakultet et doktorgradsprogram.</p>
------------------	---

2 Mål for studiet

Overordnede mål med profesjonsutdanningen

Utdanningen skal gi kandidatene en grunnleggende vitenskapelig og forskningsbasert kompetanse om psykologi som forskningsfelt og anvendt fag. Profesjonsutdanningen skal gi kunnskaper om faglige grunnemner i psykologi, slik som det biologiske grunnlaget for psykologiske prosesser, kognitive prosesser som persepsjon, oppmerksomhet, hukommelse og læring, samt betydningen av emosjoner, motivasjon og sosial kognisjon for atferd. Kunnskap om psykiske lidelser, normalitet og avvik, adaptasjon og behandlingsforskning står sentralt. Studentene får opplæring i utrednings- og behandlingsmetoder, lover om psykisk helsevern og helsevesenets oppbygning, og trenes til å utøve yrket i henhold til fagetiske retningslinjer. Etter endt utdanning skal kandidaten ha kompetanse til å forstå, utrede og analysere, vurdere, forebygge og behandle psykiske og psykososiale lidelser og problemer i befolkningen. Psykologi er et helsevitenskapelig fag, men det har også viktige samfunnsvitenskapelige elementer. Det skal derfor også gi kompetanse til å analysere, forstå og anvende kunnskap om kognisjon, sosiale grupper og kultur, også i en samfunnskontekst.

Av faglige ferdigheter skal kandidaten kritisk kunne forstå og vurdere teoretisk og empirisk dokumentasjon og forskning, ha ferdigheter til å anvende sentrale psykologiske utredningsmetoder og psykoterapeutiske metoder ovenfor pasienter i ulike deler av helsevesenet, ferdigheter i å skape relasjon og allianse, ferdigheter i klinisk kommunikasjon med pasienter og pårørende, og til å etablere godt samarbeid med kolleger og andre fagfeller.

Oppbygging av studiet

Semester	10 studiepoeng	10 studiepoeng	10 studiepoeng	
Årsstudium (høst)	FIL-0700 Examen Philosophicum	PSY-0700 Tenkning, læring og skriving i høyere utdanning	PSY-1000 Psykologiens historie og fenomenbasert Psykologi	
Årsstudium (vår)	PSY-1001 Innføring i generell psykologi		PSY-1002 Psykologisk metodologi	
1. semester (høst)	PSY-xxxx Profesjonsforberedende I	PSY-xxxx Metode og Statistikk	PSY-xxxx Kognitiv nevrovitenskap	
2. semester (vår)	PSY-xxxx Profesjonsforberedende II	PSY-xxxx Personlighetspsykologi	PSY-xxxx Metode og Statistikk	PSY-xxxx Kognitiv psykologi
3. semester (høst)	PSY-xxxx Profesjonsforberedende III	PSY-xxxx Metode og statistikk Emne	PSY-xxxx Vitenskapelig formidling	PSY-1504 Læringspsykologi
4. semester (vår)	PSY-xxxx Profesjonsforberedende IV	PSY-2582 Arbeids- og Organisasjonspsykologi	PSY-XXX Kultur- og samfunnspsykologi	PSY-2585 Sosialpsykologi
5. semester (høst)	PSY-xxxx Profesjonsforberedende V	PSY-25xx Utviklingspsykologi i et livsløpsperspektiv	PSY-25xx Utviklingspsykologi fordypning	PSY-2543 Utviklingspsykologi: Praksis og praksisrelatert undervisning
6. semester (vår)	PSY-xxxx Profesjonsforberedende VI		PSY-xxxx Kvalitativ metode	PSY-2584 Helsepsykologi
7. semester (høst)	PSY-xxxx Klinisk nevropsykologi	PSY-xxxx Modeller for psykologisk behandling		PSY-2596 Klinisk praksis
8. semester (vår)	PSY-xxxx Klinisk nevropsykologi	PSY-xxxx Psykologisk behandling av komplekse tilstander	PSY-xxxx Sakkyndighetsarbeid	PSY-2596 Klinisk praksis
9. semester (høst)	PSY-2900 Hovedpraksis			
10. semester (vår)	PSY-2901 Hovedoppgave			

Læringsutbytte	<p><i>Generelle</i></p> <p>Utdanningen skal gjøre kandidatene i stand til å</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kritisk vurdere psykologisk kunnskapsproduksjon og dens forskningsbasis, samt demonstrere evne til å integrere tilegnete kunnskaper og metoder i egen praksis. • Redegjøre for psykologiens rolle og anvendelse i ulike samfunn, kulturer, etniske grupperinger eller samfunnsgrupper. • Utvikle en human og reflektert holdning til alle typer psykologarbeid, deriblant fagetisk refleksjon over måten yrket og rollen utøves på. • Reflektere over egne reaksjonsmønstre og egne styrker og svakheter i møte med brukere av psykologtjenester, pasienter og kolleger. Dette realiseres gjennom veiledet praksis og fordrer en kontinuerlig refleksjon over verdimeslige aspekter og personlig utvikling knyttet til yrkesrollen som psykolog. Kandidaten må demonstrere evne til å ta til seg veiledning gjennom endring av praksis. <p><i>Undersøkelse, utredning, rådgivning, behandling og andre tiltak</i></p> <p>Utdanningen skal gjøre kandidatene i stand til å</p> <ul style="list-style-type: none"> • Redegjøre for helsevesenets oppbygning, samhandling og funksjon, og å praktisere i henhold til gjeldende lovverk for helsepersonell, og fagetiske retningslinjer for psykologer. Dette gjelder også for andre institusjoner og lovverk som regulerer psykologfaglig virksomhet, slik som skolevesen, rettsvesen, NAV etc. • Redegjøre for fenomenologi og etiologi knyttet til de viktigste psykiske og nevropsykologiske diagnoser og tilstander gjennom hele livsløpet, og deres betydning for hverdagsliv, prognose eller eventuell behandling. • Vurdere og velge ut hensiktsmessige metoder og verktøy til å utføre selvstendige psykologiske utredninger, foreta kliniske og diagnostiske vurderinger og å kunne kommunisere disse til pasienter, pårørende, kolleger og øvrige samarbeidspartnere. Dette gjelder også på andre samfunnsområder der psykologer driver utredning, rådgivning og sakkyndighetsarbeid. • Anvende kliniske kommunikasjonsferdigheter for å etablere kontakt og allianse med pasienter og samarbeidspartnere. • Velge hensiktsmessig behandlingsform, utøve psykoterapeutisk behandling og å vurdere effekten av denne. • Formulere journalnotater, faglige rapporter, behandlingsplaner og epikriser etter gjeldende lovbestemmelser og faglig standard. <p><i>Akademiske, vitenskapelige, forskningsmetoder</i></p> <p>Utdanningen skal gjøre kandidatene i stand til å</p> <ul style="list-style-type: none"> • Redegjøre for hvordan en vitenskapelig-praktisk kunnskapsmodell (<i>the scientific-practitioner model</i>) ligger til grunn for, og kommer til anvendelse i arbeid med psykologiske fagspørsmål. • Analysere og kritisk vurdere forskningsrapporter, valg av forskningsdesign, reliabilitet og validitet, samt holdbarheten av anvendte statistiske analysemetoder.
----------------	---

	<ul style="list-style-type: none"> • Formulere, planlegge og gjennomføre vitenskapelige undersøkelser av basalfaglig og/eller anvendt psykologisk art. • Begrunne valget av bestemte beskrivende eller hypotesetestende uni- eller multivariate statistiske analysemetoder. • Gjennomføre analyser av kvalitative og kvantitative forskningsdata og formidle disse i henhold til ordinære publikasjonsregler. Kandidatene skal kunne demonstrere fagets uttrykksformer gjennom forskningsrapportering og annen presentasjon av fagkunnskap i ulike faglige sammenhenger.
--	---

<h3 style="color: #4F81BD;">3 Organisering og struktur</h3>	
<p>Varighet og omfang</p>	<p>Profesjonsprogrammet i psykologi er et studieløp på høyere nivå som totalt (inkludert årsstudiet) går over 6 år og er på 360 studiepoeng. <i>Selve psykologutdanningen</i> omfatter de fem studieårene etter årsstudiet, og omtales som 1. til 10. semester i denne studieplanen.</p> <p>Alle eksamener samt praksis må være bestått før studenten kan starte på 4. studieår (7. og 8. semester).</p>
<p>Utenlandsopphold</p>	<p>Institutt for psykologi støtter og legger til rette for at studenter kan dra på utvekslingsopphold, og har avtaler med en rekke utenlandske universiteter. P.g.a. praksis og andre forhold i studieløpet er det vanligvis andre, tredje eller fjerde semester som er aktuelle for utveksling. Utenlandsstudiene skal godkjennes av IPS på forhånd, og søknader leveres internasjonal koordinator ved Institutt for psykologi.</p>
<p>Pensum/faglitteratur</p>	<p>Pensum er vanligvis på 5-600 sider per 10 studiepoeng. I tillegg oppgis det på mange emner anbefalt litteratur, og enkelte emner har anbefalt litteratur istedenfor pensum. Lesing og arbeid med pensum og annen faglitteratur er en viktig del av kunnskapstilegnelsen, oppøvelse til kritisk vurdering av forsknings- og faglitteratur og å kunne holde seg oppdatert på fagfeltene som kandidatene etter hvert kommer til å jobbe innenfor.</p>

Emner, studiepoeng og struktur		
SEMESTER	EMNER	STUDIEPOENG
Årstudium Høst	FIL-0700 Examen philosophicum	10
	PSY-0700 Tenkning, læring og skriving i høyere utdanning	10
	PSY-1000 Psykologiens historie (<i>tema 1</i>) og fenomenbasert psykologi (<i>tema 2</i>)	10
Årstudium Vår	Psy-1001 Innføring i generell psykologi	20
	Psy-1002 Psykologisk metodologi	10
	<i>Tema 1: Kvalitativ metode</i> <i>Tema 2: Kvantitativ metode</i>	
Psykologutdanningen		
1 Høst	PSY-xxxx Profesjonsforberedende kurs I:	10
	<i>Tema 1: Psykologrollen (inkl. observasjonspraksis)</i> <i>Tema 2: Psykopatologi og tilstandslære</i>	
	PSY-xxxx Metode og statistikk	5
	<i>Tema 1: Korrelasjon</i> <i>Tema 2: T-test</i>	
	PSY-xxxx Kognitiv nevrovitenskap	15
	<i>Tema 1: Kognitiv nevrovitenskap</i> <i>Tema 2: Funksjonell neuroanatomi (humanbiologi)</i>	
2 Vår	PSY-xxxx Profesjonsforberedende kurs II	5
	<i>Tema 1: Psykologen som utreder</i> <i>Tema 2: Testpraksis</i>	
	PSY-xxxx Personlighetspsykologi	10
	<i>Tema 1: Introduksjon til personlighetspsykologi</i> <i>Tema 2: Anvendt personlighetspsykologi</i>	
	PSY-xxxx Metode og Statistikk	5
	<i>Tema 1: Testteori</i> <i>Tema 2: Faktoranalyse</i>	
	PSY- xxxx Kognitiv psykologi	10
	<i>Tema 1: Kognitiv psykologi</i> <i>Tema 2: Vitenskapelig formidling</i>	

3. Høst	PSY-xxxx Profesjonsforberedende kurs III	5
	<i>Tema 1: Kommunikasjon</i> <i>Tema 2: Psykologen som formidler</i>	
	PSY- xxxx Metode og statistikk	10
	<i>Tema 1: Regresjon</i> <i>Tema 2: Variansanalyse</i> <i>Tema 3: Forskningsdesign</i>	
	PSY-xxxx Vitenskapelig formidling (bygger på Kognitiv psykologi)	5
	PSY-1504 Læringspsykologi	10
<hr/>		
4. Vår	PSY-xxxx Profesjonsforberedende kurs IV	5
	<i>Tema: Kultur og fagutøvelse</i>	
	PSY-2582 Arbeids- og organisasjonspsykologi	5
	PSY-XXX Kultur- og samfunnspsykologi	10
	PSY-2585 Sosialpsykologi	10
<hr/>		
5. Høst	PSY-xxxx Profesjonsforberedende kurs V	5
	<i>Tema: Psykologrollen: Psykologisk habiliterings- og rehabiliteringsarbeid</i>	
	PSY-25xx Utviklingspsykologi i et livsløpsperspektiv	5
	PSY-25xx Utviklingspsykologi fordypning	10
	<i>Tema 1: Barn og ungdom</i> <i>Tema 2: Voksne og eldre</i>	
	PSY-2543 Utviklingspsykologi: Praksis og praksisrelatert undervisning	10

6. Vår	PSY-xxxx Profesjonsforberedende kurs VI	15
	<i>Tema 1: Psykologrollen</i> <i>Tema 2: Psykologisk relasjonskompetanse</i> <i>Tema 3: Klinisk utredning</i>	
	PSY-2584 Helsepsykologi	
	<i>Tema 1: Introduksjon til helsepsykologi</i> <i>Tema 2: Anvendt/klinisk helsepsykologi</i>	10
	PSY-xxxx Kvalitativ metode	5
<hr/>		
7. Høst	PSY-xxxx Klinisk nevropsykologi (teori/praksis)	5
	PSY-xxxx Modeller for psykologisk behandling	15
	PSY-2596 Klinisk praksis – terapi og rådgivning barn/ungdom/voksne	10
<hr/>		
8. Vår	PSY-xxxx Klinisk nevropsykologisk (teori/praksis)	5
	PSY-xxxx Psykologisk behandling av komplekse tilstander	10
	PSY-xxxx Sakkyndighetsarbeid	5
	PSY-2596 Klinisk praksis – terapi og rådgivning, barn/ungdom/voksne	10
<hr/>		
9. Høst	PSY-2900 Hovedpraksis	30
	<i>Tema 1: Klinisk psykoterapeutisk praksis</i> <i>Tema 2: Profesjonsforberedende: oppsummering og veien videre som psykolog</i>	
<hr/>		
10. Vår	PSY-2901 Hovedoppgave	30

<p>Progresjon i studiet</p>	<p>Psykologutdanningen er et integrert studium med en obligatorisk rekkefølge av emner, og studenten skal følge studieprogresjonen til sitt kull. Alle eksamener og kurs, inkludert praksis og øvelser, skal tas i den rekkefølgen som er angitt i studieplanen. Studiet på ett semester forutsetter at alle kurs på det foregående semesteret er fullført, noe som innebærer at tilhørende arbeidskrav skal være godkjent og alle eksamener bestått. Institutt for psykologi kan etter begrunnet søknad fra studenten dispensere fra dette, og det forutsettes da som regel at manglende kurs eller eksamen tas i etterfølgende semester.</p> <p>Profesjonsstudiet i psykologi forutsetter som hovedregel at studenten er til stede på studiestedet, campus Tromsø, hvert semester unntatt det nest siste (hovedpraksis).</p>
<p>Studiets relevans for arbeidsliv</p>	<p>Behovet for psykologisk kompetanse er i vekst og omfatter stadig flere felt. Psykologer har derfor mange karrieremuligheter. Tradisjonelt har de jobbet innen psykisk helsevern med ansvar for utredning og behandling av pasienter med psykiske lidelser. Dette behovet har vært jevnt økende over flere år, og vil sannsynligvis også øke i årene som kommer. Norsk psykologforening nevner utover dette en rekke andre arbeidsfelt hvor psykologer har sentrale posisjoner, eksempelvis innen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ledelse, særlig innen behandlingsfelt som psykisk helsevern, rus og psykiatri, sikkerhetspsykiatri, habilitering og familievern. • Sakkyndighetsarbeid, både i sivile saker som barneverns-, barnefordelings- og erstatningssaker, og i straffesaker. • Helsepsykologi, eksempelvis helseforebyggende og helsefremmende arbeid innen skole eller bedriftshelsetjeneste, eller seksualrådgivning overfor ungdom. • Nevropsykologi, med kliniske undersøkelser og bruk av kognitive tester (funksjonsdiagnostikk) for å finne utfall og intakte funksjoner etter hjerneskader og/eller sykdommer i hjernen. • Arbeids- og organisasjonspsykologi, eksempelvis rådgivning i forhold til arbeidsrelevante temaer og problemer, attføring/omskolering, seleksjons- og rekrutteringsbistand eller jobb med organisasjonsressurser.

4 Langsgående kurs og praksis

Emnene på profesjonsstudiet (etter årsstudiet) er fordelt slik	<ul style="list-style-type: none">-70 studiepoeng er tilknyttet basalfagene kognitiv nevrovitenskap, kognitiv psykologi, læringspsykologi, personlighetspsykologi, sosialpsykologi og utviklingspsykologi.-60 studiepoeng er tilknyttet kvantitativ og kvalitativ metode, statistikk, vitenskapelig formidling og hovedoppgave.-15 studiepoeng er tilknyttet arbeids- og organisasjonspsykologi og kultur- og samfunnspsykologi.-95 studiepoeng er tilknyttet klinisk teori og ferdighetsopplæring gjennom langsgående profesjonsforberedende undervisning og emnene klinisk nevropsykologi, modeller for psykologisk behandling, psykologisk behandling av komplekse tilstander, sakkyndighetsarbeid og helsepsykologi.-60 studiepoeng er tilknyttet utviklingspsykologisk praksis, klinisk praksis og hovedpraksis. I tillegg kommer observasjonspraksis og testpraksis under den langsgående profesjonsforberedende undervisningen. <p>Innholdet i de enkelte emnene er kort beskrevet i del 7.</p>
Metode og statistikk	<p>Emnene i metode og statistikk skal gi studentene kunnskaper, kompetanse og ferdigheter i det forskningsmessige grunnlaget for psykologifaget. Emnene er (1) langsgående over flere semestre for å tydeliggjøre psykologifagets forankring i forskning, og (2) integrert med tematiske emner; emnene skal dessuten sikre at studentene (3) får grunnleggende kompetanse og ferdigheter i forskningsdesign og statistiske metoder for å kunne gjennomføre egne empiriske undersøkelser, og (4) etablerer statistiske og metodiske kunnskaper som kreves for god forståelse av forskningsartikler og for tolkning og anvendelse av forskningsfunn.</p>
Profesjonsforberedende emner	<p>Målet med det langsgående profesjonsforberedende emnet er å fremme utvikling av kunnskaper, kompetanse, selvinnsikt og ferdigheter for å kunne fungere personlig, profesjonelt, hensiktsmessig og effektivt som psykolog. Emnet knyttes opp til undervisningstema for aktuelle semestre og fungerer som en langsgående refleksjon rundt egne personlige forutsetninger og profesjonelle ferdigheter i psykologrollen. For å oppnå denne intensjonen organiseres studentene i mindre grupper i tillegg til felles undervisningsaktiviteter.</p> <p>Emnet kommer som en del av <i>klinisk teori og ferdighetsopplæring</i> i Nasjonal plan for profesjonsutdanningen i psykologi: "De kliniske ferdighetene omfatter ulike metodiske tilnærminger til å løse de faglige problemer kandidatene vil møte i yrkesutøvelsen. Det må dokumenteres ferdigheter i relasjonsarbeid, vurdering og diagnostikk, definisjon av mål for behandling og andre former for tiltak og planlegging, gjennomføring og evaluering av tiltak. Utdanningen skal gi praktiske ferdigheter i mellommenneskelig kommunikasjon og ferdigheter knyttet til samarbeid med andre fagfolk. Ved endt utdanning skal kandidatene kunne gå inn i</p>

	<p>alle vanlige psykologstillinger og utføre arbeidet på en faglig og forsvarlig måte."</p> <p>Det profesjonsforberedende emnet gjennomføres fra og med første til og med sjette semester på psykologutdanningen, og er på totalt 45 studiepoeng. I tillegg er det et profesjonsforberedende element i 9. semester, knyttet til evaluering av hovedpraksisen. Temaet <i>Psykologrollen: Profesjons- og egenutvikling</i> inngår som en del av emnet.</p>
<p>Praksis og praksisrelatert utdanning</p>	<p>Et sentralt mål med profesjonsutdanningen ved UiT er sterk integrasjon av praktisk psykologisk arbeid. Kandidatene vil gå gjennom et utdanningsløp som gir en variert praksis hvor de skal yte psykologfaglig hjelp til mennesker i alle aldre. For å få en grundigere og mer gjennomgående klinisk opplæring, skal én av praksisperiodene være av lengre varighet og ved en behandlingsklinikk i helsevesenet eller tilsvarende. De øvrige praksistilbudene er enten av kortere varighet eller har et mer begrenset antall timer eller dager i uken, enten ved eksterne klinikker eller ved klinikker lagt til universitetet. Institutt for psykologi har avtaler med flere behandlingsinstitusjoner i Tromsø og i landsdelen for øvrig.</p> <p>Praksisstedene gir erfaring med arbeid innen klinisk voksenpsykiatri, åpne/lukkete sengepostavdelinger, barne- og ungdomspsykiatriske avdelinger, rus-/psykiatripost og voksenpsykiatriske poliklinikker, habilitering og forebygging. I avsluttende hovedpraksis, som går over ett semester, skal kandidaten gjennomføre ordinære psykologoppgaver, men med noe begrenset ansvar og under veiledning av psykologspesialist innen det aktuelle fagfelt.</p> <p>1. semester: Del av Profesjonsforberedende emne I, 10 studiepoeng <u>Observasjonspraksis:</u> Praksisen inngår som del av det profesjonsforberedende emnet. Dette er kandidatens første møte med praksisfeltet etter at de startet på profesjonsstudiet. Praksisen går over 5 ukedager, og kandidaten følger den vanlige arbeidstiden på det stedet hun/han besøker. Formålet med observasjonspraksisen er å få et første innblikk i en psykologs arbeid og arbeidsforhold. Praksisen foregår fortrinnsvis i Tromsø-området, men noen vil få observasjonspraksis utenfor Tromsø. De fleste vil få innblikk i klinisk praksis, mens andre kandidater følger psykologer i mer utradisjonelle yrker. Kandidaten skal så langt mulig følge psykologen i det daglige arbeidet, i kontakt med klienter/pasienter og eventuelle samarbeidspartnere.</p> <p>2. semester: Del av Profesjonsforberedende emne II, 5 studiepoeng <u>Testpraksis:</u> Praksisen inngår som en del av emnet <i>Psykologrollen: Profesjons- og egenutvikling del 2</i>. Praksisen gir en innføring i administrasjon og tolkning av tester og testresultater basert på veletablerte psykologiske tester. Spesifikk opplæring gis for intelligenstesten WAIS og en personlighetstest. Praksis avsluttes med en workshop der kandidatene legger fram testresultater fra testopptakene for hverandre og gjennom dette viser at de behersker skåring og deskriptiv tolkning av testresultater og -profiler.</p>

5. semester: Praksis og praksisrelatert undervisning, 10 studiepoeng
Praksis i barnehage: Kandidatene har fem dagers observasjonspraksis i barnehage knyttet til emner i utviklingspsykologi. I denne praksisen skal studentene gjennomføre systematisk observasjon av barn i naturlige frileksituasjoner. Formålet med praksisen er at studentene skal få: (a) Erfaring med å utføre reliable og nyttige observasjoner i et miljø som ikke kan tilrettelegges eller endres; og (b) innblikk i det sosiale livet til vanlige barn på en viktig oppvekstarena for mange barn i Norge, og hvor barna har stor valgfrihet i hva de skal drive med. Praksisen er koplet til eksamen i form av en praksisrapport.

Praksis med eldre: Det gjennomføres en ukes praksis på sykehjem, dagsentra eller i boliger hvor eldre mottar kommunale helsetjenester. Hver kandidat intervjuer og tester eldre pasienter/brukere. Testene er veletablerte instrumenter for utredning av kognitive funksjoner, depresjon og funksjonell status på sanseapparatet hos eldre. Målet med praksisen er at kandidatene skal få erfaring med denne populasjonen og lære å utføre relevante undersøkelser av eldre mennesker. Praksisen er koplet til eksamen i form av en praksisrapport.

Anvendt utviklingspsykologi: Som en del av emnet deltar studentene på et kurs ledet av ekstern psykolog hvor målsettingen er å omsette teoretisk og empirisk kunnskap til praktisk psykologisk virksomhet. Gjennom arbeid med kasus og annen egenaktivitet vil kandidatene få erfaring med hvordan dette kan gjøres.

7.-8. semester: Klinisk praksis, 30 studiepoeng,

Poliklinisk praksis: Studentene har to dagers praksis per uke gjennom hele 4. studieår, fordelt på fire praksisarenaer: Institutt for psykologi (IPS-klinikken), Barne- og ungdomspsykiatrisk poliklinikk (BUP) ved Universitetssykehuset Nord-Norge (UNN), Psykiatrisk senter for Tromsø og omegn (PSTO) ved UNN og Forebyggende helsetjenester i Tromsø kommune. Formålet med praksisen er at kandidatene skal gjennomføre utredning og poliklinisk behandling av atferdsproblemer og psykiske lidelser i en klinisk populasjon av henviste pasienter. Hver kandidat skal gjennomføre minst én poliklinisk behandling. Veiledningen er organisert i mindre grupper av studenter med én eller to veiledere. All studentterapi filmes og danner grunnlaget for veiledningen. Veileder er faglig ansvarlig for kandidatens terapi og for godkjenning av hver kandidats praksis. På årlige behandlingskonferanser legger studentene fram, anonymisert, de sakene som de har jobbet med for alle medstudenter og veiledere.

Nevropsykologisk praksis ved IPS-klinikken: Målet med den nevropsykologiske praksisen er å gi kandidatene en første erfaring med et klinisk nevropsykologisk perspektiv i utredning av reelle pasienter henvist for mistanke om hjerneorganisk/kognitiv dysfunksjon. Hver kandidat skal gjennomføre to nevropsykologiske utredninger, med henholdsvis barn og voksne. Det skal tas opp anamnese, innhentes bakgrunns- og nødvendig komparentopplysninger fra helseinstitusjoner og skole/arbeid og foretas omfattende utredning med etablerte nevropsykologiske tester. Deretter gis trening i å skåre, tolke, sette sammen de ulike funn og å forstå betydningen av hjerne-atferdsrelasjoner for den enkelte pasient. Kandidatene trenes videre i å gi tilbakemelding til

brukere, pasienter og eventuelt pårørende. Det skrives en rapport, godkjent av veileder, til henvisende instans. Sakene legges til slutt fram og i workshop med andre studenter. Spesialist i klinisk nevropsykologi er faglig ansvarlig for utredningene.

9. semester: Hovedpraksis, 30 studiepoeng,

Opprettelsen av psykologutdanningen ved Universitetet i Tromsø i 1991 ble særlig begrunnet med at rekrutteringen til psykologstillinger i Nord-Norge skulle sikres med et regionalt utdanningstilbud. Dette er også en viktig del av begrunnelsen for at hovedpraksis som hovedregel skal gjennomføres i Nord-Norge og i distriktet utenfor Tromsø. Alle deler av psykologutdanningen før siste studieår er lagt til campus Tromsø, og det er derfor ekstra viktig at studentene gjennom sin hovedpraksis får erfaring med psykologarbeid i en annen, men vanlig, kontekst for psykologers arbeid. Følgende fire prinsipper for hovedpraksis gjelder:

- a) Hovedpraksis skal foregå i Nord-Norge i psykologutdanningens 9. semester.
- b) Som hovedregel skal hovedpraksis gjennomføres utenfor Tromsø.
- c) Etter søknad kan studenter få tildelt særplass. Tildeling av særplass følger gjeldende regelverk for særplass og særordning i praksis for studenter ved Det helsevitenskapelige fakultet.
- d) Ved spesielle, faglig begrunnede søknader, kan Institutt for psykologi forsøke å tilrettelegge for at kandidaten kan gjennomføre praksis ved en praksisplass hvor den faglige begrunnelsen blir dekket.

På praksisplassen deltar kandidaten i behandlingssklinikkenes sedvanlige oppgaver ved å utføre selvstendige utredninger og gjennomføre behandling. Kandidaten får kontinuerlig veiledning av psykologspesialist. Praksisen skal gi erfaring med arbeidsmåter i anvendt psykologi, samt de praktiske og metodiske forutsetninger for å gjennomføre disse. Praksisen vil gi kandidaten inngående kjennskap til institusjonen og til samarbeidsformer med kolleger fra andre helseutdanninger. Veileder på praksisstedet vil ha det overordnede ansvaret for undervisning, valg av pasientsaker og veiledning og tilsyn av kandidatens fremgang og arbeidsmetoder.

Praksissted vil variere fra år til år, men er typisk knyttet til barne- og ungdomspsykiatri, habilitering, familievern, voksenpsykiatriske sentre, eller klinikker hvor nevropsykologisk praksis kan fås.

5 Undervisnings-, lærings- og arbeidsformer

På profesjonsstudiet anvendes flere forskjellige undervisningsformer, avhengig blant annet av emnets innhold og læringsmål:

- Forelesninger
- Seminarer
- Labøvelser
- Ferdighetstrening, klinisk og annen
- Individuell veiledning
- Praksisrelatert veiledning og undervisning
- Arbeidskrav
- E-læring og omvendt læring
- Kollokviegrupper

Forelesningene skal framheve hovedmomenter, forklare begreper, påpeke sammenhenger og skille eksempler fra de overordnede prinsippene de illustrerer. De skal også gi perspektiver på teori og forskning som de tekstlige læremidlene ikke alltid kan gi. Forelesningene skal beskrive, definere og forklare, men skal også synliggjøre hvordan en vitenskapelig tilnærming til forståelsen av mentale prosesser og atferd bør arte seg. Studentaktive læringsformer benyttes også innenfor rammene av forelesninger.

Arbeidskrav er oppgaver som emneleder gir studentene og som må være godkjent for å få avlegge eksamen i et emne. Arbeidskrav kan for eksempel være øvelser i å finne relevant informasjon, analysere den og formidle den skriftlig og muntlig. Metodeundervisningen suppleres med arbeidskrav som gir veiledet øvelse i å bruke programvare for statistisk analyse (for eksempel SPSS). Noen arbeidskrav gir også anledning til å oppøve kompetanse i fortolkning og vurdering av evidens eller av resultater på et forskningsfelt, evne til å tolerere usikkerhet og til å anvende kritisk tenkning og en vitenskapelig tenkemåte.

Seminargrupper innebærer gruppeundervisning ledet av faglærer eller viderekomne studenter som skal stimulere studentene til felles aktiv jobbing med fagstoff, til kollegialt samarbeid og som skal gi trening i effektiv kommunikasjon.

I noen emner tilbys individuell veiledning med en faglærer. Som regel vil dette innebære veiledning i å formulere et forskningsspørsmål, gjennomføre en undersøkelse, opplæring i målemetoder, skrive en oversiktsartikkel over et tema, statistisk analyse eller lignende. Det inkluderer også individuell tilbakemelding. Til enkelte emner (for eksempel PSY-2901 Hovedoppgave) gis også omfattende veiledning med et større skriftlig arbeid. Dette arbeidet gir selvsagt trening i skriftlig framstilling, men skal også, som enkelte arbeidskrav, gi støtte til oppnåelse av mål om fortolkning og vurdering av evidens eller av resultater på et forskningsfelt, evne til å tolerere usikkerhet og til å anvende kritisk tenkning og en vitenskapelig tenkemåte.

Labøvelser kan være opplæring i utførelse av sentrale målemetoder, utvikling av spørreskjema, deltakelse i eksperiment, opplæring i programvare for statistisk analyse, eksperimentell kontroll eller lignende.

E-læring og omvendt læring. Profesjonsstudiet bruker digitale læringsplattformer i alle emner, hvor ulike læringsressurser deles og hvor aktiv læring også kan finne sted; for eksempel diskusjonsforum hvor faglærer deltar, innleveringer med tilbakemelding, videoer og powerpoint-presentasjoner, øvingsoppgaver med mer. Med omvendt læring forstås en læringsform der den tradisjonelle enveis kommunikasjonen fra lærer på lærested erstattes av veiledet oppgaveløsning og gruppearbeid. For eksempel kan man se en videoforelesning hjemme og møte opp på lærestedet for veiledet oppgaveløsning og gruppearbeid etterpå.

Kollokviegrupper er gruppelæring som ikke er veiledet av faglærer, men hvor studenter på et emne møtes for å lære sammen. Ofte vil slike kollokviegrupper bli til på studentenes eget initiativ, men i noen emner legger instituttet til rette for kollokviegruppene.

Praksisrelatert veiledning og undervisning gis vanligvis i mindre grupper av studenter med én eller to erfarne psykologer som veiledere. Bruk av video fra kliniske møter i veiledningsarbeidet er påkrevd. Kandidaten gjør videoopptak av timer hvor det eksempelvis gjennomføres utrednings- eller behandlingssamtaler, og framlegger dette for veiledningsgruppen. Denne læringsformen gir gode muligheter for studenter til å lære av medstudenters arbeid og arbeidsformer, mulighet for å observere flere pasienter med ulike helsemessige problemstillinger, mulighet for studentene til å delta i konstruktiv veiledning og tilbakemelding til medstudenter sammen med ansvarlig psykolog, samt mulighet for å lære gode former for faglig samarbeid og veiledning i grupper. I tillegg gis kandidatene individuell veiledning i løpet av hovedpraksisen i det avsluttende studieåret. Dette gir gode muligheter for å få veiledning på problemstillinger av mer personlig art som kan være relevant for å fungere optimalt som autorisert psykolog.

Det praktisk-kliniske arbeidet innebærer ofte en problembasert læringsform hvor kandidatene selv utarbeider relevante problemstillinger eller får tildelt oppgaver som skal diskuteres og løses under veiledning. I de langsgående profesjonsforberende emnene skal studentene delta i smågrupper der fokus settes på betydningen av personlig og faglig kompetanse for utøvelse av psykologyrket. Målet er at studentene skal tilegne seg relevante faglige og personlige kunnskaper og ferdigheter slik at de kan utrede og å behandle klinisk psykologiske problemstillinger på en tilfredsstillende måte.

6 Eksamen og vurdering

Mål for vurdering	<p>Vurderingen i utdanningen skal både sikre kvalitet og støtte studentenes læring. Gjennom obligatorikk, arbeidskrav og formelle eksamener som bedømmes av fagpersoner sikres det at kandidatene har oppnådd studiets forventede læringsutbytte med tilfredsstillende kvalitet. Vurderingene skal også bidra til at studentene får et bevisst forhold til sin egen læring, sin faglighet og sin oppnåelse av studiets forventede læringsutbytte. Vurderingene ivaretas dels gjennom formelle vurderinger og gjennom mer uformelle vurderinger, organiserte eller ikke organiserte, av lærere og medstudenter i sammenheng med arbeidskrav, undervisning og veiledning.</p>
Vurderingsformer	<p>Hver enkelt emnebeskrivelse oppgir hvilken vurderings- eller eksamensform som gjelder. Disse vil variere fra emne til emne. Følgende former anvendes i profesjonsutdanningen:</p> <ul style="list-style-type: none">• Skole- eller hjemmeeksamener• Arbeidskrav• Flervalgsprøver (multippel-choice)• Presentasjoner/miniforedrag• Essay• Forskningsoppgaver• Labøvelser/-rapporter• Muntlig eksaminasjon• Praktisk klinisk oppgave
Obligatorisk deltakelse og arbeidskrav	<p>Alle deler av den kliniske utdanningen er obligatorisk, enten gjennom oppmøtekrav eller definerte arbeidskrav i det enkelte emnet. Praktiserte kurs vurderes til bestått/ikke bestått. Godkjenning av obligatorisk undervisning forutsetter et oppmøte på minimum 80 % av undervisningen.</p> <p>Arbeidskrav kan representere obligatorisk tilstedeværelse på undervisning eller laboratorieøvelser, skriftlige oppgaver eller gruppearbeid. (Se også s. 16 <i>Arbeidskrav</i>) Evaluering av arbeidskrav gjennomføres av den emneansvarlige og vurderes til godkjent/ikke godkjent. Denne må være godkjent før endelig eksamen i emnet kan avlegges. Ved vurdering til ikke godkjent kan konsekvensen bli at eksamensmeldingen annulleres, og emnet må som hovedregel tas om igjen.</p> <p>I emner hvor laboratorieøvelser inngår, er det nødvendig å delta i øvelsene for å bestå emnet. I emner der det kreves arbeidsinnsats fra kandidatene, for eksempel fremlegg av fagstoff eller gruppearbeid, legges evaluering av presentasjonen til grunn for godkjenningen.</p>

Karaktersystem	Karakterer fastsettes etter skalaen A-F, hvor F er stryk. Alternativt brukes karakteren bestått/ikke bestått. Det vises for øvrig til <i>Forskrift for eksamener ved UiT Norges arktiske universitet</i> . Undervisnings- og eksamensspråk er som regel norsk. Ved behov kan eksamensoppgaver oversettes til engelsk.
Emneevaluering	Alle emnene på cand. psychol.-utdanningen skal evalueres av studentene på slutten av gjennomføringen av emnet eller like etterpå. Den emneansvarlige skal avgi en kort, skriftlig rapport med evaluering like etter at emnet er avsluttet.
Skikkethetsvurdering	<p>I tråd med Universitets- og høyskolelovens forskrift om skikkethet i høyere utdanning må alle studenter gjennom en løpende skikkethetsvurdering i studiet, se <i>Forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning</i> (FOR 2006-06-60 nr 859). Skikkethetsvurdering skal inngå i en helhetsvurdering av den enkelte students faglige og personlige forutsetninger for å kunne fungere som helsepersonell. Ved IPS er en vesentlig del av denne vurderingen del av det langsgående profesjonsforberedende kurset på studiet, og gjennomføres fra første semester av.</p> <p>Dersom det foreligger tvil om en kandidat er skikket, skal det foretas en særskilt skikkethetsvurdering.</p> <p>Forhold som kan danne grunnlag for en slik vurdering er:</p> <ul style="list-style-type: none"> - manglende vilje eller evne til omsorg, forståelse og respekt for pasienter, klienter eller brukere. - manglende vilje eller evne til å samarbeide og til å etablere tillitsforhold og kommunisere med pasienter, klienter, brukere, pårørende og samarbeidspartnere. - at kandidaten har personlige problemer av en art som virker inn på kvaliteten i arbeidet eller funksjon i forhold til sine omgivelser - at kandidaten viser manglende vilje eller evne til å endre uakseptabel adferd i samsvar med veiledning.

7 Semestervis omtale av emner

Emnene i studieprogrammet

Profesjonsstudiet i psykologi består av en rekke enkeltemner som her gis en kort introduksjon. En mer spesifikk beskrivelse med nærmere omtale av formål og læringsutbytte finnes for det enkelte emnet.

Årsstudiet

- FIL-0700 Examen philosophicum (10 sp): Hovedområdene er filosofihistorie med vitenskapsteori og etikk. Filosofihistorie med vitenskapsteori tar for seg ulike tanketradisjoner og filosofer som har formet vår vitenskapelige tradisjon og i disiplinen etikk gjennomgått sentrale etiske teorier som undersøker forutsetningene for moralsk riktig handling.
- PSY-0700 Tenkning, læring og skriving i høyere utdanning (10 sp): Emnet har fokus på akademisk dannelse. Hovedformålet er å ruste studentene med de viktigste kunnskaper og ferdigheter de trenger for å begynne et studieløp i høyere utdanning. Emnets elementer er tematisk gruppert under overskriftene “Læringsstrategier”, “Grunnleggende praktiske ferdigheter” og “Generelle akademiske ferdigheter”. Det vil naturlig være en del overlapp mellom elementene, og de vil introduseres og jobbes med integrert og parallelt med hverandre igjennom semesteret.
- PSY-1000 Psykologiens historie og fenomenbasert psykologi (10 sp): Emnet består av to deler: 1) psykologiens historie, som gir en innføring i de historiske linjer i psykologien og 2) fenomenbasert psykologi, som presenterer ulike temaer fra psykologien i en form som gjør det lett å kjenne igjen fra dagliglivet. Hvert semester tilbys 2-3 temaer. Temaene vil kunne variere noe fra semester til semester avhengig av tilgjengelig lærerkapasitet. Eksempler kan være psykisk avvik, seksualvaner, rus/avhengighet, flyskrekk, spiseforstyrrelser, vinterdepresjon, konflikter på jobben, effekter av hjerneskode, systematisk feil i dagliglivets tenkning og beslutninger osv. Disse temaene drøftes ut fra et teoretisk og anvendt perspektiv.
- PSY-1001 Innføring i generell psykologi (20 sp): Emnet gir en innføring i psykologi som vitenskap; fagets problemstillinger, teorier og forskningsresultater. Dette betyr at emnet skal formidle psykologiens viktigste bidrag, i første rekke til forståelsen av mennesket, men også til forståelsen av atferd hos andre organismer. Til forskjell fra PSY-1000 vil dette kurset i større grad fokusere på forskning og teori, og dermed sikte mot en dypere forståelse av psykologiske fenomener. En annen forskjell er at dette kurset skal gi et bilde av bredden i faget.
- PSY-1002 Psykologisk metodologi I (10 sp): Emnet består av to deler: Kvalitative og kvantitative forskningsmetoder. Hensikten er å gi innføring og diskusjon av de viktigste begreper og prinsipper innenfor psykologiens forskningsmetoder.

Selve psykologutdanningen

1. semester

- PSY-xxxx Profesjonsforberedende I (10 sp): Emnet fokuserer på personlige forutsetninger, kommunikasjon og kliniske ferdigheter som bidrar til å løse faglige problemer som kandidatene kan møte i yrkesutøvelsen. Kandidatene får kunnskap og praktisk trening i mellommenneskelig kommunikasjon, formidling og forståelse, slik at de er rustet til best mulig samarbeid og kontakt med andre fagfolk og klienter. Emnet gir en innføring i psykologprofesjonens arbeidsområder og arbeidsmåter, herunder

anvendelse av relevante fagetiske lovverk og retningslinjer. Emnet gir også en første innføring i psykopatologi og tilstandslære, herunder diagnosesystemets grunnlag og funksjon. I tillegg til felles forelesninger og observasjonspraksis foregår undervisningen i mindre grupper av studenter som ledes av fagperson. Emnet inkluderer en ukes observasjonspraksis.

- PSY-xxxx Metode og statistikk (5 sp): Emnet gir en introduksjon til forskningsdesign og beskrivende statistikk og slutningsstatistikk knyttet til empiriske data. Grunnleggende statistiske begreper diskuteres, f.eks. sannsynlighetsfordeling, konfidensintervall, effektstørrelse og hypotesetesting. Av statistiske prosedyrer legges vekten på t-test (forskjell mellom to gruppegjennomsnitt) og korrelasjon (samvariasjon mellom to variabler). Emnet diskuterer også forskningsetikk, inkludert fusk og plagiering. Emnet inneholder øvelser for å trene ferdigheter, men omfatter i tillegg kunnskap som kreves for å lese og vurdere forskningslitteratur.
- PSY-xxxx Kognitiv nevrovitenskap (15 sp): Emnet gir en innføring i funksjonell nevroanatomi (5 sp) som skal gi kjennskap til menneskets anatomi og fysiologi, med særlig vekt på nervesystemets oppbygging og funksjon. Dette danner grunnlaget for videre fordypning (10 sp) i sentrale begreper, teorier, metoder og forskningsresultater innenfor kognitiv og affektiv nevrovitenskap. Det blir fokusert på metoder knyttet til måling av atferd, psykofysiologiske metoder, nevropsykologiske metoder og nevrovitenskapelige metoder med hjerneavbildning.

2. semester

- PSY-xxxx Profesjonsforberedende II (5 sp): Emnet fokuserer på psykologens rolle i utredning og testing, inkludert betydningen av relasjon og etikk i testsituasjoner. Kandidatene får en teoretisk og praktisk opplæring i bruken av evnetester og psykologens rolle i testsituasjoner. Kandidatene gjennomfører egen personlighetstest som en del av det å bli kjent med slike tester, personlige erfaringer med å bli testet og etiske refleksjoner vedr tilbakemelding og bruk.
- PSY-xxxx Personlighetspsykologi (10 sp): Emnet gir en introduksjon til personlighetspsykologi og anvendt personlighetspsykologi.
- PSY-xxxx Metode og statistikk (5 sp): Emnet gir en innføring i faktoranalyse og introduserer kandidatene for sentrale begreper og metoder innen testpsykologi. Særlig begreper som reliabilitet, validitet og normering står sentralt. Dette kunnskapsgrunnlaget er avgjørende for å kunne utføre og fortolke kvalitetsmessig gode utredninger av både klinisk psykologisk/psykiatrisk og nevropsykologisk art. Innholdet gir også grunnlag for kritisk å vurdere og tilegne seg ny forskning innen testpsykologi.
- PSY-xxxx Kognitiv psykologi (10 sp): Emnet består av temaene kognitiv psykologi og vitenskapelig formidling, og fokuserer på sentrale begreper, teorier, metoder og forskningsresultater i kognitiv psykologi.

3. semester

- PSY-xxxx Profesjonsforberedende III (5 sp): Emnet setter fokus på personlige forutsetninger, kommunikasjon og kliniske ferdigheter som forutsetninger for god formidling. Emnet inneholder praktiske ferdighetstrening i formidling til pasienter og pårørende, til allmennheten gjennom media, i undervisningssammenheng og til kollegaer. I smågruppene skal de delta med egne framlegg og få trening i å gi konstruktive og nyanserte tilbakemeldinger samt øve på ferdigheter i forhold til ulike formidlingsutfordringer.

- PSY-xxxx Metode og statistikk (10 sp): Emnet fokuserer på forskningsdesign der regresjonsanalyse og variansanalyse brukes, ledsaget av øvelser for å sikre god praktisk forståelse av disse statistiske teknikkene. Det er et mål at emnet knyttes til empiriske prosjekter studentene gjennomfører i samme semester. I tillegg berører emnet problemstillinger rundt design, metode og statistiske teknikker knyttet til multivariate data, vurderinger av funn fra flere enkeltundersøkelser (meta-analyse), mm. Hensikten her er å sette studenten i stand til å kunne lese og vurdere forskningslitteratur.
- PSY-xxxx Vitenskapelig formidling (5 sp): Bygger på emnet kognitiv psykologi i andre semester. Emnet tar for seg kunnskaper av betydning for forståelse av empiriske artikler, med vekt på design, metode og statistisk analyse, krav til vitenskapelige artikler (struktur, formelle krav, kvalitetskrav), forholdet mellom problemstilling, design, metode og analyse av data, og forskningsetiske vurderinger. Egne ferdigheter i det samme trenes ved at studentene i løpet av de to delkursene skriver en empirisk artikkel, der innledning og metodedel utformes i et semester, og datainnsamling, analyser og utskrivning av fullstendig rapport gjennomføres i neste semester. Emnet gjennomføres i nær tilknytning til de parallelle kursene i statistikk og metode, og har ellers tilknytning til de temaene som gjennomgås i de tre første semestrene. Tema for forskningsrapporten vil derfor typisk være knyttet til et av emnene i disse semestrene.
- PSY-1504 Læringspsykologi (10 sp): Emnet tar for seg kunnskaper fra læringspsykologi og pedagogisk psykologi for å bedre forstå mekanismer knyttet til mestring. Emnet er delt i to hoveddeler, en del basert på grunnleggende forskningsbaserte kunnskaper (2/3 av emnet) og en anvendt del (1/3 av emnet). Emnets første del omhandler basale læringsprinsipper og hvordan disse kan anvendes, og pedagogisk psykologiske tilnærminger til kunnskap, læring og læringsmiljøer. Emnets anvendte del omhandler eksempler på hvordan læringspsykologisk og pedagogisk psykologisk kunnskap kan brukes i praksis for å forstå ulike typer mestringsvansker og hvordan de kan forbedres ved bruk av anvendt atferdsanalyse eller andre tilnærminger relevant for mestring av atferds- eller læringsproblemer.

4. semester

- PSY-xxxx Profesjonsforberedende IV (5 sp): Emnet har fokus på personlige forutsetninger, kommunikasjon og kliniske ferdigheter i arbeid med flerkulturelt samfunn og minoritetsgrupper. Psykologens rolle i kommunen, i forhold til lavterskeltilbud og samfunnsarbeid vektlegges. Kandidatene skal lære ferdigheter for å kunne tilpasse sin kommunikasjon og samhandling i møte med brukere, pårørende og samarbeidspartnere med ulik kulturell, etisk og faglig bakgrunn. Det legges vekt på å utvikle en kultursensitiv holdning og toleranse i møte med kulturelle og etniske samfunn.
- PSY-2582 Arbeids- og organisasjonspsykologi (5 sp): Emnet gir en innføring i sentrale sider ved psykologisk arbeid og forskning innenfor arbeids- og organisasjonspsykologi. Organisasjonspsykologi som fag bygger på anvendt kunnskap fra psykologifeltet, herunder sosialpsykologi, motivasjonspsykologi og gruppepsykologi. Emnet vil særlig fokusere på hvordan psykologisk kunnskap kan anvendes innen organisasjon og ledelse. Sentrale temaer vil være: ledelsesutvikling og lederveiledning, rekruttering og seleksjon, konfliktforståelse og konflikthåndtering, teamutvikling og gruppedynamikk, kartlegging og utvikling av arbeidsmiljø, presentasjonsteknikk, organisasjonslæring, endrings- og omstillingsprosesser i organisasjoner. Begrep og praksis fra disse områdene skal kunne anvendes for å analysere, forstå og forbedre virksomheten i organisasjoner og ansattes arbeidssituasjon.
- PSY-xxxx Kultur og samfunnspsykologi (10 sp): Emnet fokuserer på psykoterapeutiske aspekter ved medisinsk antropologi. Hensikten er å introdusere kandidatene til teori og

praksis i kulturell psykologi, samt å sette fokus på sosialpsykologi som anvendt disiplin. Følgende elementer inngår: kulturelle aspekter ved klinisk utdanning og klinisk praksis, problemer og utfordringer knyttet til krysskulturell kommunikasjon, etnosentriske aspekter ved psykologisk teori og praksis i et globalt perspektiv. Det vil også bli lagt vekt på intervensjonsplanlegging med hensikt å endre atferd og å løse helse-, sosiale eller andre problemer som kan oppstå i nærmiljøet, i en kommune, organisasjon eller i samfunnet generelt.

- PSY-2585 Sosialpsykologi (10 sp): Emnet fokuserer på en rekke basaltemaer innenfor sosial kognisjon, blant annet automatiske tankeprosesser, holdninger, stereotypier og fordommer, sosiale normer, relasjoner mellom grupper, og selvbilde.

5. semester

- PSY-xxxx Profesjonsforberedende V (5 sp): Emnet fokuserer på personlige forutsetninger, kommunikasjon og kliniske ferdigheter med særlig vekt på utviklingspsykologi og psykologisk habiliterings- og rehabiliteringsarbeid. I fellesundervisning og i smågrupper legges det vekt på anamneseopptak og kommunikasjon, og på ivaretagelse og etiske problemstillinger i arbeid med sårbare grupper.
- PSY-25xx Utviklingspsykologi i et livsløpsperspektiv (5 sp): Emnet gir en innføring i moderne utviklingspsykologi.
- PSY-25xx Utviklingspsykologi fordypning (10 sp): Emnet dekker utviklingspsykologiske temaer knyttet til barn/ungdom og voksne/eldre. Temaet *barn og ungdom* fokuserer på prenatal utvikling, utvikling hos spedbarn, førskolebarn, skolebarn og ungdom. Hovedvekten er på typisk utvikling hos sped- og småbarn. Sentrale temaer i moderne, empirisk basert utviklingspsykologi vil bli gjennomgått. Forhold som fremmer eller hemmer en adekvat utvikling vil bli drøftet. Temaet *voksne og eldre* fokuserer på de viktigste sider av normal biologisk, kognitiv og sosial utvikling, og biologiske endringer hos voksne og eldre settes i sammenheng med emosjonell, kognitiv og atferdsmessig utvikling. Det blir lagt stor vekt på moderne gerontopsykologiske standpunkter, samt forskningsresultater fra empiriske studer på feltet.
- PSY-2543 Utviklingspsykologi - praksis og praksisrelatert undervisning (10 sp): Emnet inkluderer en uke observasjonspraksis i barnehage med innsamling av data ut fra systematisk observasjon, samt en uke praksis med eldre med innsamling av data ut fra tester og evt. intervjuer. I tillegg blir det satt fokus på anvendt utviklingspsykologi gjennom forelesninger, gruppearbeid ut fra kasusbeskrivelser og drøfting av problemstillinger knyttet til diagnostisering og intervensjon.

6. semester

- PSY-xxxx Profesjonsforberedende VI (15 sp): Emnet har fokus på personlige forutsetninger, kommunikasjon og kliniske ferdigheter i tverrfaglige kontekster, i terapi og i utredning. I smågruppene trenes det på personlige og faglige ferdigheter i de første møtene med klienter (barn, ungdom og voksne).
- PSY-2584 Helsepsykologi (10 sp): Helsepsykologi er et multidisiplinært felt som fokuserer på helseforebyggende og helsefremmende forskning og praksis. Emnet gir en innføring i helsepsykologi som forskningsfelt, modeller for å forstå sammenhenger mellom psykologi, medisin, psykososiale faktorer og utvikling av somatiske sykdommer, samt forskning og praksis i forhold til risikofaktorer og helsefremmende forhold. Emnet fokuserer på enkelte typer helseproblemer, f.eks. hjerte/kar-lidelser, diabetes,

smerteplager, fedme eller kreftsykdommer, og belyser hvordan psykososiale forhold som stress, personlighet og resiliensfaktorer har sammenheng med disse helseproblemene. Det belyses hvordan og hvilke metoder som kan bidra til å identifisere risikofaktorer, forebygge helseproblemer, drive helsefremmende tiltak, mestre sykdom og gjennomføre ulike intervensjoner. Emnet vil også ha et anvendt fokus på klinisk helsepsykologiske intervensjons- og arbeidsformer.

- PSY-xxxx Kvalitativ metode (5 sp): Emnet gir en innføring i kvalitativ intervjuetodikk.

7. semester

- PSY-xxxx Klinisk nevropsykologi (teori/praksis) (5 sp): Emnet skal gi inngående kunnskap om de vanligste nevropsykologiske forstyrrelser hos barn, voksne og eldre. Studentene skal kjenne til og kunne identifisere nevropsykologiske dysfunksjoner, forløp, habilitering/rehabilitering ved hjerneskader, utviklingsforstyrrelser, degenerative sykdommer og sammensatte kognitive/psykiske lidelser. De skal ha kunnskaper om nevropsykologisk metode, herunder hypotesetesting, kliniske intervjuer og bruk av relevante tester og spørreskjemaer for voksne og barn. Emnet inkluderer også klinisk nevropsykologisk praksis. I denne utfører mindre grupper av studenter nevropsykologisk utredning av henviste pasienter under veiledning av nevropsykolog. De skal ta opp anamnese, teste pasientene med nevropsykologiske tester, fortolke og vurdere resultatene; dette skal følges opp av muntlig og skriftlig tilbakemelding. Målet med praksisen er at studentene skal få erfaring med å vurdere nevropsykologiske problemer hos reelle pasienter. Emnet strekker seg over både 7. og 8. semester.
- PSY-xxxx Modeller for psykologisk behandling (15 sp): Emnet skal gi studentene faglig/teoretisk bakgrunn for å drive klinisk psykologisk praksis under veiledning, med bred forståelse av psykologiske utrednings- og behandlingsmetoder for enkeltpersoner, grupper, familier og systemer. Undervisningen gir en innføring i empirisk dokumenterte utredningsmetoder og behandlingsformer, herunder kognitive terapier, psykodynamiske terapier, interpersonlig terapi og relasjonelle terapier (par- og familierterapi).
- PSY-2596 Klinisk praksis: Terapi og rådgivning for barn, unge og voksne (10 sp): Studentene skal ha klinisk praksis 2 dager per uke gjennom hele studieåret, enten ved UNN, ved instituttets egen klinikk eller i den kommunale forebyggingstjenesten. I denne praksisen gis en innføring i spesifikke behandlingsteknikker, prosedyrer, forebyggende virksomhet og terapimanualer, samt i utforming av journaler og epikriser. Det legges vekt på å oppøve evne til å planlegge, designe og evaluere psykologiske intervensjoner i behandling og rehabilitering, samt evne til å formidle kliniske funn i ulike relasjoner på en meningsfull og fagetisk forsvarlig måte. I klinisk praksis skal man også oppøve grunnleggende ferdigheter i klinisk utredning, vurdering og diagnostikk i forbindelse med gjennomføring av terapi og andre typer intervensjoner. Emnet strekker seg over både 7. og 8. semester.

8. semester

- PSY-xxxx Klinisk nevropsykologi (teori/praksis) (5 sp): Samme som 7. semester.
- PSY-xxxx Psykologisk behandling av komplekse tilstander (10 sp): Emnet skal gi opplæring i utredning og behandling av komplekse psykiske lidelser og tilstandsbilder. Områder som dekkes er traumebehandling hos barn og voksne, personlighetsforstyrrelser, rus og psykisk lidelse, psykoselidelser og spiseforstyrrelser.
- PSY-xxxx Sakkyndighetsarbeid (5 sp): Emnet fokuserer på psykologens rolle som sakkyndig. Kurset omhandler sentrale begreper ved psykologisk arbeid for rettsvesenet,

slik som rettsregler, roller, mandat og arbeidsformer. Studenten skal ha kjennskap til ulike sakstyper innenfor sivil rett som erstatningssaker ved helseskade, barnevernssaker, barnelovsaker og sakkyndighet i straffesaker. Temaene belyses med reelle saker og studentene vil få trening i å drøfte relevante problemstillinger ut fra de opplysningene som foreligger.

- PSY-2596 Klinisk praksis: Terapi og rådgivning for barn, unge og voksne (10 sp): Samme som 7. semester.

9. semester

- PSY-2900 Hovedpraksis (30 sp): Klinisk psykoterapeutisk praksis, der kandidatene skal ut i ordinær psykologpraksis og jobbe selvstendig med klient-/pasientsaker under veiledning av spesialist i psykologi. Emnet har også et profesjonsforberedende element med evaluering underveis og avsluttende oppsummering og diskusjon rundt veien videre som psykolog. Praksisperioden strekker seg fra 1. august til 31. desember, og gjennomføres med vanlig arbeidstid, fem dager per uke. Fullstendige retningslinjer for hovedpraksis på profesjonsstudiet i psykologi finnes i et eget dokument.

10. semester

- PSY-2901 Hovedoppgave (30 sp): Kandidaten skal gjennomføre et selvstendig forskningsarbeid og skrive en hovedoppgave på basis av dette. Hovedoppgaven skal holde høy vitenskapelig standard, kommunisere fagkunnskap godt og sammenfatte kunnskapsgrunnlaget for undersøkelsen. Fullstendige retningslinjer for hovedoppgaver på profesjonsstudiet i psykologi finnes i et eget dokument.